

Lag om ändring i körkortslagen (1998:488);

utfärdad den 16 december 2010.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att 5 kap. 12 § ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 2 §, 3 kap. 4, 13 och 20 §§, 4 kap. 6–8 §§, 5 kap. 1, 2, 5, 6
och 14 §§ samt, 7 kap. 2 och 8 §§ ska ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 5 kap. 13 § ska lyda ”Nytt körkort efter åter-
kallelse eller villkor om alkohol”,
dels att det i lagen ska införas 15 nya paragrafer, 5 kap. 15 a–27 §§ och
7 kap. 8 a §, samt närmast före 5 kap. 16 och 26 §§ nya rubriker av följande
lydelse.

1 kap.

2 §² Fordons- och viktbegreppen i denna lag har samma betydelse som i la-
gen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Med alkohol avses en sådan anordning i ett fordon som hindrar att fordo-
net startas och körs av förare som har alkohol i utandningsluften.

3 kap.

4 §³ Förarprovet består för behörigheten AM av ett kunskapsprov och för
övriga behörigheter av ett kunskapsprov och ett körprov. Förarprov får inte
avläggas om spårstid eller villkorstid löper.

Kunskapsprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 1 § för-
sta stycket 1 och 3. För behörigheten AM krävs dessutom att sökanden upp-
pfyller kravet i 1 § första stycket 2 och har gått igenom utbildning för moped
klass I enligt lagen (2009:121) om utbildning till förare av mopeder, snö-
skotrar och terränghjulingar.

Kunskapsprov behöver dock inte avläggas för behörigheten A av den som
redan har ett körkort med behörigheten A1.

Körprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 1 § första
stycket 1–3.

¹ Prop. 2010/11:26, bet. 2010/11:TU7, rskr. 2010/11:83.

² Senaste lydelse 2001:571.

³ Senaste lydelse 2009:189.

13 § Ett körkort gäller inte om

1. det inte har förnyats efter föreläggande,
 2. det är återkallat eller omhändertaget enligt 5 kap.,
 3. det har ersatts med annat körkort,
 4. det har bytts ut mot ett utländskt körkort,
 5. innehavaren dessutom har ett eller flera andra giltiga körkort utfärdade i andra stater inom EES och inte efter uppmaning anger vilket av körkortet som ska behållas eller anger att ett annat än det svenska körkortet ska behållas, eller
 6. körkortsinnehavet varit förenat med villkor om alkohol och villkorstiden löpt ut.
- Ett körkort ska också förklaras ogiltigt om körkortshavaren begär det. Ogiltigheten får begränsas till att avse viss behörighet.

20 §⁴ Förarprovet består för förarbevis av ett kunskapsprov. Kunskapsprov får avläggas endast av den som uppfyller kraven i 19 § 1 och har gått igenom utbildning för fordonsslaget enligt lagen (2009:121) om utbildning till förare av mopeder, snöskotrar och terränghjulingar.

Kunskapsprov får inte avläggas innan spärrtid eller giltighetstid för återkallelse tills vidare löpt ut om återkallelse skett enligt 5 kap. 3 § 1, 2, 3 eller 4. Detsamma gäller om körkortsinnehavet förenats med villkor om alkohol och villkorstiden inte löpt ut.

4 kap.

6 §⁵ Uppsikt under övningskörning inom polisväsendet eller Försvarsmakten får utövas endast av den som

1. fyllt 21 år,
2. har behörighet för fordon av det slag körningen avser, och
3. under sammanlagt minst tre av de senaste tio åren har haft sådan behörighet.

Uppsikt enligt första stycket får dock inte utövas av den vars körkort eller förarbevis under de senaste tre åren har varit återkallat enligt

1. 5 kap. 3 § 1, 5 eller 6, eller
2. 5 kap. 3 § 2–4, om den sammanlagda spärrtid som under de senaste tre åren har bestämts enligt 5 kap. 6 § överstiger tre månader.

Uppsikt enligt första stycket får inte heller utövas av den vars körkortsinnehav

1. är förenat med villkor om alkohol, eller
2. har varit förenat med villkor om alkohol under de tre senaste åren.

Med återkallelse avses i andra stycket även återkallelse tills vidare enligt 5 kap. 5 § och med spärrtid sådan giltighetstid som beslutats enligt den paragrafen.

⁴ Senaste lydelse 2009:189.

⁵ Senaste lydelse 2009:189.

7 §⁶ Uppsikt under övningskörning som avses i 5 § 4 får utövas endast av den som har godkänts som handledare för den som övningskör. Sådant godkännande får meddelas den som

1. fyllt 24 år,
2. har körkort för fordon av det slag körningen avser,
3. under sammanlagt minst fem av de senaste tio åren haft ett sådant körkort, och
4. under de senaste fem åren har genomgått introduktionsutbildning, om det är fråga om övningskörning för förarbehörighet B.

Ett godkännande som handledare får dock inte meddelas den vars körkort under de senaste tre åren har varit återkallat enligt 6 § andra och fjärde styckena. Ett godkännande som handledare får inte heller meddelas den vars körkortsinnehav är eller under de tre senaste åren har varit förenat med villkor om alkoholås.

8 §⁷ Ett godkännande som handledare enligt 7 § upphör att gälla, om handledarens körkort återkallas enligt 5 kap. 3 § eller återkallas tills vidare enligt 5 kap. 5 §. Detsamma gäller om handledarens körkortsinnehav förenas med villkor om alkoholås.

Transportstyrelsen ska på begäran av handledaren eller den som övningskör upphäva ett godkännande som handledare.

5 kap.

1 § Ett körkortsingripande sker genom återkallelse av körkortet, genom varning eller genom att körkortsinnehavet förenas med villkor om alkoholås.

Ett körkortsingripande med anledning av brottslig gärning ska när det gäller frågan om brott föreligger grunda sig på en lagakraftvunnen dom, ett godkänt strafföreläggande, ett godkänt föreläggande om ordningsbot eller ett beslut om åtalsunderlåtelse enligt 20 kap. rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan författning.

Med svensk dom jämställs vid tillämpningen av denna lag brottmålsdom eller annat likvärdigt avgörande som har meddelats av en utländsk domstol eller någon annan utländsk myndighet.

2 §⁸ Vad som föreskrivs i detta kapitel om körkort gäller också körkortstillstånd, traktorkort och förarbevis. Vad som föreskrivs om körkortshavare gäller också innehavare av förarbevis och innehavare av traktorkort. Vad som föreskrivs om spärrtid i 6 § andra stycket gäller endast körkort. Vad som föreskrivs om villkor om alkoholås för körkortsinnehav i 16–27 §§ gäller endast den som har körkort.

Vissa ytterligare undantag för förarbevis finns i 2 a §.

I fråga om utfärdande av nytt förarbevis efter återkallelse ska hänvisningen i 14 § första stycket till kraven i 3 kap. 1 § i stället avse 3 kap. 19 §.

⁶ Senaste lydelse 2010:799.

⁷ Senaste lydelse 2009:1352.

⁸ Senaste lydelse 2009:189.

5 § Ett körkort ska återkallas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande av återkallelsefrågan om det på sannolika skäl kan antas att körkortet kommer att återkallas slutligt på någon av de grunder som avses i 3 § 1–7. Om beslutet grundas på misstanke om brottslig gärning, ska beslutets giltighetstid begränsas enligt vad som gäller för spärrtid enligt 6 §.

6 § Vid körkortsåterkallelse enligt 3 § 1–6 ska det bestämmas en tid inom vilken ett nytt körkort inte får utfärdas (spärrtid). Spärrtiden ska vara lägst en månad och högst tre år. Om körkortet återkallas enligt 3 § 1 och det är fråga om grovt brott, ska spärrtiden bestämmas till lägst ett år.

Om körkortet återkallas för den som avses i 16 § första stycket, ska spärrtiden bestämmas till lägst den villkorstid som enligt 20 § skulle ha bestämts vid bifall till en ansökan enligt 17 § och högst tre år.

I 23 och 25 §§ finns regler om hur spärrtiden ska bestämmas i särskilda fall.

14 §⁹ Efter återkallelse får nytt körkort utfärdas endast om sökanden har körkortstillstånd, har avlagt godkänt förarprov och även i övrigt uppfyller kraven i 3 kap. 1 § om inte annat sägs i andra stycket, 15 eller 15 a §.

Har tiden för körkortets ogiltighet efter återkallelse med stöd av 3 § 2–4 bestämts till högst ett år får nytt körkort utan ytterligare prövning utfärdas efter ansökan. Har tiden för körkortets ogiltighet efter återkallelse med stöd av 3 § 1, 5–6 bestämts till högst ett år, eller om körkortet återkallats med stöd av 3 § 7–8, får nytt körkort utfärdas efter ansökan om sökanden har körkortstillstånd.

15 a § Vid utfärdande av körkort efter återkallelse i fall som avses i 24 § tillämpas inte 14 och 15 §§. I stället ska ett nytt körkort utfärdas utan ansökan vid spärrtidens utgång.

15 b § När villkorstiden är slut får ett nytt körkort utan villkor om alkoholås utfärdas efter ansökan, om sökanden har körkortstillstånd.

Om det i beslutet om villkor om alkoholås finns krav som ska uppfyllas för utfärdande gäller de kraven i stället för första stycket. Detsamma gäller ett beslut av Transportstyrelsen som fattats efter beslutet om villkor om alkoholås men innan villkorstiden löpt ut.

Villkor om alkoholås för körkortsinnehav

16 § Bestämmelserna i 17–27 §§ samt 7 kap. 8 a § är tillämpliga i fråga om den som

1. är permanent bosatt i Sverige och
2. har ett körkort som
 - a) är utfärdat i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och
 - b) kan återkallas med stöd av 3 § 1 på grund av brott mot 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott till följd av alkoholförtäring.

Bestämmelserna tillämpas emellertid inte om prøvotid enligt 3 kap. 18 § löpte vid tidpunkten för brottet och körkortet ska återkallas även på annan grund än som anges i första stycket.

Med återkallelse avses i denna paragraf även återkallelse tills vidare enligt 5 §.

17 § I fråga om körkortshavare som avses i 16 § får det, i stället för körkortsåterkallelse, beslutas att körkortsinnehavet under viss tid (villkorstid) ska vara förenat med villkor om alkoholås. Ett sådant beslut meddelas efter ansökan.

Om körkortsinnehavet har förenats med villkor om alkoholås tills vidare och villkorstiden löper när körkortet kan återkallas slutligt, får beslut om att körkortsinnehavet ska förenas med villkor om alkoholås meddelas utan ansökan.

18 § En ansökan om beslut om villkor om alkoholås ska innehålla

1. ett läkarintyg enligt särskilt formulär, och
2. en förklaring om att sökanden är villig att uppfylla de särskilda villkor som gäller för körkortsinnehav enligt 22 §.

Ansökan ska ges in till Transportstyrelsen senast inom fyra veckor från det att sökanden getts tillfälle att yttra sig inför ett slutligt beslut om återkallelse.

19 § En ansökan om beslut om villkor om alkoholås får bifallas endast om sökanden med hänsyn till sina personliga och medicinska förhållanden bedöms som lämplig för körkortsinnehav med villkor om alkoholås. Sådan lämplighet förutsätter att sökanden

1. kan antas komma att respektera trafikreglerna och visa hänsyn, ömsömö och ansvar i trafiken,
2. inte brukar narkotika som avses i 8 § narkotikastrafflagen (1968:64), och
3. uppfyller de andra medicinska krav än krav på frånvaro av alkoholmissbruk eller alkoholberoende som är nödvändiga med hänsyn till trafiksäkerheten.

20 § Om ett beslut om villkor om alkoholås fattas, ska sökandens rätt att framföra körkortspliktiga fordon under villkorstiden vara begränsad på det sätt som anges i 22 §. Villkorstiden ska vara ett år, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Villkorstiden ska vara två år, om

1. återkallelse skulle ha skett enligt 3 § 1 på grund av brott mot 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, eller
2. återkallelse annars skulle ha skett enligt 3 § 1 och sökanden
 - a) under de senaste fem åren före det brott som har föranlett återkallelsen har gjort sig skyldig till annat brott mot 4 eller 4 a § lagen om straff för vissa trafikbrott till följd av alkoholförtäring, eller
 - b) har diagnosen alkoholberoende eller alkoholmissbruk.

Om villkorstiden har bestämts till ett år och körkortshavaren under denna tid visar sig ha diagnosen alkoholberoende eller alkoholmissbruk, ska villkorstiden förlängas till två år. Om det finns anledning att anta att körkorts-

havaren har ett sådant beroende eller missbruk, får denne föreläggas att ge in läkarintyg om dessa förhållanden.

Med återkallelse avses i denna paragraf även återkallelse tills vidare enligt 5 §.

21 § Om ett innehav av körkort ska förenas med villkor om alkoholås, ska körkortet förnyas enligt 3 kap. 14 §. I fall som avses i 24 § ska ett nytt körkort utfärdas.

Om körkortet är utfärdat i en annan EES-stat än Sverige, ska det i stället bytas ut enligt 6 kap. 6 §.

När innehavet av ett körkort förenas med villkor om alkoholås ska det i körkortet finnas uppgift om detta.

22 § Den vars körkortsinnehav är förenat med villkor om alkoholås får

1. framföra körkortspliktiga fordon endast i Sverige, och
2. framföra endast sådana körkortspliktiga fordon som är utrustade med ett godkänt alkoholås.

Körkortshavaren ska följa de föreskrifter som meddelas i anslutning till denna lag.

23 § Om körkortshavaren bryter mot 22 §, och därigenom inte längre bedöms uppfylla kraven på lämplighet enligt 19 § 1, ska beslutet om villkor om alkoholås undanröjas. Beslutet ska även undanröjas om körkortshavaren under villkorstiden inte uppfyller de krav på lämplighet som anges i 19 § 2 och 3.

Om beslutet undanröjs, ska körkortet återkallas. En spärrtid ska då bestämmas som motsvarar den återstående villkorstiden.

Med återkallelse avses i andra stycket även återkallelse tills vidare enligt 5 kap. 5 § och med spärrtid sådan giltighetstid som beslutats enligt den paragrafen.

24 § Om innehavet av ett körkort ska förenas med villkor om alkoholås och körkortet även ska återkallas på annan grund, ska beslutet om villkor om alkoholås avse innehavet av det körkort som utfärdas efter återkallelsen.

Om ett körkort återkallas under löpande villkorstid, ska även innehavet av det körkort som utfärdas efter återkallelsen förenas med villkor om alkoholås, om inte beslutet om villkor om alkoholås ska undanröjas enligt 25 §. Den nya villkorstiden ska då motsvara den tid som återstod av villkorstiden för det förstnämnda körkortet när detta återkallades.

Med återkallelse avses i denna paragraf även återkallelse tills vidare enligt 5 §.

25 § Om ett körkort ska återkallas under löpande villkorstid och körkortshavaren på grund av det inträffade inte längre bedöms uppfylla kraven på lämplighet enligt 19 §, ska beslutet om villkor om alkoholås undanröjas. Körkortet ska då återkallas även på grund av det brott som föranledde beslutet om villkor om alkoholås.

Vid återkallelse enligt första stycket får den spärrtid som ska bestämmas inte underskrida den återstående villkorstiden. Den får inte heller underskrida den kortaste spärrtid som gäller vid återkallelse på grund av en sådan händelse som föranleder att beslutet om villkor om alkoholås undanröjs.

Om prøvotid enligt 3 kap. 18 § löpte vid tidpunkten för den händelse som föranleder fråga om återkallelse, ska beslutet om villkor om alkoholås alltid undanröjas.

Med återkallelse avses i denna paragraf även återkallelse tills vidare enligt 5 kap. 5 § och med spärrtid sådan giltighetstid som beslutats enligt den paragrafen.

Godkänt alkoholås

26 § Innan en viss typ av alkoholås får användas ska den genomgå teknisk prövning. Den tekniska prövningen får utföras endast av godkända provorgan. Provorgan ska godkännas genom ackreditering enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll eller motsvarande förfarande.

27 § Den typ av alkoholås som används ska vara godkänd. Ett godkännande får återkallas om föreskrifter om godkännande av alkoholås som meddelats i anslutning till denna lag inte iakttagits.

7 kap.

2 §¹⁰ Transportstyrelsen prövar ärenden om

1. medgivande enligt 2 kap. 11 § andra stycket,
2. förlängd giltighet enligt 3 kap. 12 §,
3. godkännande av handledare,
4. förhandsbesked,
5. villkor för innehav av körkortstillstånd och körkort,
6. körkortstillstånd,
7. körkortsingripande,
8. giltighet eller utbyte av ett utländskt körkort, och
9. godkännande av alkoholås och återkallelse av godkännandet enligt 5 kap.

27 §.

Transportstyrelsen prövar också ärenden enligt

1. 3 kap. 3 §,
2. 3 kap. 13 § första stycket 1 och 5 samt andra stycket, och
3. 3 kap. 16 § 1.

Transportstyrelsen prövar frågor om utfärdande av körkort.

8 §¹¹ Giltighetstid för återkallelse tills vidare och spärrtid med anledning av återkallelse räknas från den dag när beslutet delges körkortshavaren eller från den tidigare dag när körkortshavaren överlämnar körkortet till Transportstyrelsen. Har beslutet föregåtts av ett beslut om omhändertagande av körkortet, ett beslut om återkallelse tills vidare eller ett beslut om villkor om alkoholås, räknas spärrtiden från det först delgivna beslutet. Har giltigheten av ett beslut om återkallelse av körkort tills vidare eller villkorstid vid villkor om alkoholås löpt ut när slutligt beslut om körkortsingripande fattas, ska den tid under vilken körkortet varit ogiltigt eller körkortsinnehavet varit förenat med villkor om alkoholås räknas av från spärrtiden.

Spärrtiden löper i andra fall från den dag som anges i beslutet.

¹⁰ Senaste lydelse 2009:1352.

¹¹ Senaste lydelse 2009:1352.

SFS 2010:1914

8 a § Villkorstid räknas från den dag när beslutet om villkor om alkohol delges körkortshavaren. Har beslutet föregåtts av ett beslut om att körkortsinnehavet ska förenas med villkor om alkohol tills vidare, räknas villkorstiden från det först delgivna beslutet. Har ett beslut om att körkortsinnehavet ska förenas med villkor om alkohol tills vidare fattats och har villkorstiden löpt ut när slutligt beslut om körkortsingripande fattas, ska den tid under vilken körkortsinnehavet först varit förenat med villkor om alkohol räknas av från villkorstiden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011 i fråga om 5 kap. 26 och 27 §§ och i övrigt den 1 januari 2012.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för den som senast den 31 december 2011 fått en ansökan om villkorlig körkortsåterkallelse beviljad enligt lagen (1998:489) om försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse.

På regeringens vägnar

CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD

Lennart Renbjer
(Näringsdepartementet)